

Suomalainen rahapelitutkimus syntyi arpajaislain myötävaikutuksella

Rahapelitutkimuksen bibliografia 2016

TOMI LINTONEN & JOHANNA NORDMYR & SUSANNA RAISAMO & TUUKKA TAMMI

Arpajaislaki velvoittaa rahapeliongelmi- en seurantaan ja tutkimukseen

Suomessa rahapelien, tai lakitekstin sanoin arpa-
jaisten, toimeenpanoa on säädelty 1920-luvul-
ta lähtien lailla. Voimassa oleva laki on vuodel-
ta 2001, ja viimeisimmät muutokset siihen tuli-
vat voimaan vuoden 2016 alusta. Laki antaa Veik-
kaus Oy:lle yksinoikeuden raha-arpajaisten sekä
veikkaus- ja vedonlyöntipeliin toimeenpanemi-
seen, Raha-automaattiyhdistykselle yksinoikeu-
den raha-automaattien käytettävänä pitämiseen,
kasinopeliin toimeenpanemiseen ja pelikasinotoi-
mintaan sekä Fintoto Oy:lle yksinoikeuden toto-
peliin toimeenpanemiseen.

Arpajaislain 52. § säättää arpajaisten toimeenpa-
nosta aiheutuvien ongelmien seurannasta ja tutki-
muksesta sekä ehkäisyyn ja hoidon kehittämisestä;
tehtävästä vastaa sosiaali- ja terveysministeriö, ja
rahapeliyhdistöjen tulee korvata valtiolle tästä ai-
heutuvat kustannukset. Lain perusteella sosiaali-
ja terveysministeriö toteutti vuonna 2003 en-
simmäisen väestökyselyn rahapelaamisesta ja ra-
hapeliongelmissa Suomessa (lähdeviite 119). Vuo-
den 2007 alusta ministeriö käynnisti alan seuran-
nan sekä tutkimus ja kehittämistoiminnan Sosiaali-
ja terveysalan kehittämiskeskuksessa Stake-
sissa. Vuonna 2008 lain velvoitteeseen perustu-
vaa rahoitusta ohjattiin Kansanterveyslaitokselle;
vuoden 2009 alusta kaksi edellä mainittua laitosta
yhdistyivät Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokseksi
(THL). Vuoden 2007 syksystä lähtien rahoitusta
on kanavoitu yhteistyössä Alkoholitutkimussää-
tiön (ATS) kanssa avoimen apurahahaun kautta
tieteellisesti korkealaatuisille tutkimushankkeille.
Vuodesta 2011 arpajaislain 52. §:ään perustuvaa

rahoitusta on osoitettu myös Helsingin yliopistol-
le (HY) sosiaalitieteelliseen rahapelitutkimukseen.

Rahapelaamista on tutkittu Suomessa myös ar-
pajaislakiin perustuvan rahoituksen ulkopuolella.
THL:n, ATS:n sekä HY:n tutkimusten julkaisuista
on tiedot kyseisten organisaatioiden verkkosi-
vuilla, mutta koottua tietoa 52. §:ään perustumat-
tomasta tutkimuksesta ei ole saatavilla. Tutkimus-
ta on mahdollisesti tehty yliopistojen ja muiden
tutkimuslaitosten omalla rahoituksella sekä mui-
den tutkimusrahoittajien, kuten Suomen Akate-
mian tai säätiöiden, rahoituksella. Lisäksi suoma-
laiset rahapeliyhdistykset perustivat keväällä 2008 Pe-
litoiminnan tutkimussäätiön, jonka tarkoituksena
on ”tukea ja edistää ennakkoluulotonta tutkimus-
ta rahapelaamisesta yhteiskunnallisena ja kulttuu-
risena ilmiönä”.

Tarkoituksemme on seuraavassa kartoittaa ke-
vääseen 2016 mennessä julkaistua suomalaista ra-
hapelaamista koskevaa tutkimusta. Erityisen kiin-
nostavaksi tarkastelun tekee arpajaislain aikaan-
saama tutkimuspoliittinen interventio, jonka tu-
loksia voidaan nyt olettaa nähtävän tutkimuksen
julkaisuvolyymeissa. Samalla on kiinnostavaa tar-
kastella julkaisuutoimintaa suhteessa eri rahoitus-
kanaviin sekä tutkimuksen toteutuspaikkoihin ja
tieteenaloihin. Sisällöllisenä kysymyksenä pyrim-
me tunnistamaan mahdollisia tutkimuksen pai-
nopistealueita.

Suomalainen rahapelitutkimus Web of Science -julkaisutietokannassa

Kansainvälisen lukijan kuva suomalaisesta rahape-
litutkimuksesta muodostuu ensi sijassa kansainvä-

lisiin julkaisutietokantoihin kirjattujen tutkimusjulkaisujen perusteella. Aloitimme julkaisujen etsimisen maaliskuussa 2016 Web of Science Core Collectionista, joka sisältää Science Citation Indexin, Social Sciences Citation Indexin sekä Arts & Humanities Citation Indexin. Olimme ensi sijassa kiinnostuneita niin kutsutuista alkupe- räistutkimuksista, mutta otimme mukaan tyypin ”Article” lisäksi myös kirjallisuuskatsaukset (”Review”), Proceedings-julkaisut sekä kirjojen luvut. Hakusanoiksi valitsimme TOPIC: (gamb* OR “slot machine*” OR lotter* OR “gam* machine*” OR “money game*” OR poker).¹ Tuloksena saimme 21 150 julkaisua, joista suomalaisia (Country/Territory: Finland) oli 188. Suomalaisuudella ymmärretään tässä yhteydessä sitä, että joku kirjoittajista on ilmoittanut suomalaisen organisaation osoitetiedon. Tutkimusjulkaisujen tiivistelmien lukemisen jälkeen joukko oli kutistunut 46 artikkeliin, jotka kaikki olivat alkuperäistutkimuksia. Julkaisujen viitetiedot löytyvät tämän artikkelin lähdeluettelosta.

Edellä esitetyn prosessin tuloksena löytämätämme 46 tutkimusjulkaisusta ensimmäiset kaksi oli julkaissut Anja Koski-Jännes kumppaneineen vuonna 1999. Ne käsitelivät addiktioista paranemista ennustavia tekijöitä sekä käsityksiä addiktioiden vaarallisuudesta; rahapelaaminen oli yksi tutkimuksissa käsitellyistä riippuvuusikäyttäytymisen muodoista. Vuodesta 2010 alkaen suomalaisessa julkaisuutoiminnassa näkyy selvä muutos: julkaisuja on ilmestynyt useita vuosittain, ja niiden lukumäärä on ollut kasvu-uralla. Maailmalla rahapelitutkimus on ollut kasvussa 2000-luvulla, mutta Suomessa vuonna 2010 nähtyä selkeää taitekohtaa ei ole havaittavissa. Vuosina 2010–2015 suomalaisen rahapelitutkimuksen osuus koko maailman rahapelijulkaisuista oli 0,76 prosenttia. Vertailun vuoksi todettakoon, että Web of Science -tietokannan mukaan suomalaisen alkoholitutkimuksen osuus koko maailman kyseisen alan tutkimuksesta on prosentin luokkaa.

Web of Science -tietokantaan kirjattujen julkaisutietojen mukaan rahapelitutkimuksen kärki- maat ovat Yhdysvallat, Kanada ja Englanti; julkaisu- volyymiltään Suomi on varsin kaukana kärjestä. Suomalaisista julkaisuista kahdessatoista on mainittu rahoittajana Alkoholitutkimussäätiö, viidessä Lääketieteen säätiö ja neljässä Paulon säätiö. Koko maailmassa eniten rahapelitutkimusta ovat

rahoittaneet yhdysvaltalaiset National Institute on Drug Abuse sekä National Institutes of Health. Suomalaisen tutkijoiden yhteystietoina mainitaan Helsingin yliopisto 29 kertaa, Turun yliopisto 13 ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 12 kertaa. Kansainvälisesti alan tutkimusta on tehty eniten Harvardin yliopistossa, University of Torontossa ja Yalen yliopistossa. Web of Science -tutkimus- alaluokittelussa suomalainen tutkimus sijoituu enimmäkseen päihdetutkimuksen, psykologian sekä psykiatrian aloille; kansainvälisesti psykologian ja psykiatrian aloilla on julkaistu enemmän kuin päihdetutkimuksen alalla. Alan johtavat julkaisufoorumit ovat *Journal of Gambling Studies* sekä *International Gambling Studies*, mutta suomalaiset ovat julkaisseet paljon myös *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* -lehdessä. Suomalaisista yksöskirjoittajista eniten julkaisuja on Sari Castrénilla, Juho Joutsalla ja Jussi Palomäellä; heidän tutkimuksensa ovat perustuneet arpajaislain 52. §:n perusteella jaettuun rahoitukseen.

Muut julkaisutietokannat ja ”harmaat” julkaisutiedot

Kotimaisista tietokannoista etsimme tutkimusjulkaisuja ARTOsta, Fennicasta sekä Juulista. ARTO tuotti komentohauilla (rahapel? OR peliongel? OR pelihait? OR ongelmapel? OR peliriippuv? OR uhkapel? OR peliko? OR peliautomaat?) yhteensä 365 viitettä, mutta teksteistä oli vaikeaa löytää tieteelliset kriteerit täyttäviä tutkimusartikkeleita. Fennicasta haimme asiansanoilla (rahapelit, uhkapelit, pelihimo, ongelmapelaaminen, peliautomaatit), ja tuloksena oli 178 viitettä. Samoin kuin ARTOn kohdalla, tulokseksi saatujen julkaisujen laatua oli vaikea arvioida – etenkin, kun julkaisuista ei ollut saatavana edes tiivistelmiä koko artikkeleista puhumattakaan. Juuli-julkaisuportaalin osalta tulokset olivat paremmat: löysimme hakuehdoilla ”(Nimeke:gamb* OR ”slot machine*” OR lotter* OR ”gam* machine*” OR ”money game*” OR poker OR betting OR uhkapel* OR rahapel* OR peliko* OR peliautomaat* OR peliongel* OR peliriippuv* OR ongelmapel* OR pelihait*)” 95 julkaisutietoa, joista 50 oli alkuperäistutkimuksia, kolme katsausta sekä yhdeksän kirjan tai muun kokoomateoksen osaa. Alkuperäistutkimuksista suuri osa oli jo Web of Sciencesta löytämiämme julkaisuja, mutta mukana oli myös artikkeleita kotimaisista lehdistä (esim. *Suo-*

1 Tiedonhaussa avusti THL:n informaattikko Mari Mäkinen.

men *Antropologi*, *Maaseudun uusi aika* ja *Duodecim*). Portaali oli luokitellut julkaisut valmiiksi eri tyyppeihin ja joidenkin julkaisujen oheen oli lisätty linkki julkaisuun. Seuraavaksi lisäsimme tietokannoista CINAHL (EBSCO), Academic Search Premier (EBSCO), PsycInfo (ProQuest), Pubmed, ScienceDirect, Sociological Abstracts, Social Services Abstracts, ASSIA: Applied Social Sciences Index and Abstracts ja International Bibliography of the Social Sciences havaitut, aiemmasta luettelosta puuttuneet julkaisut.

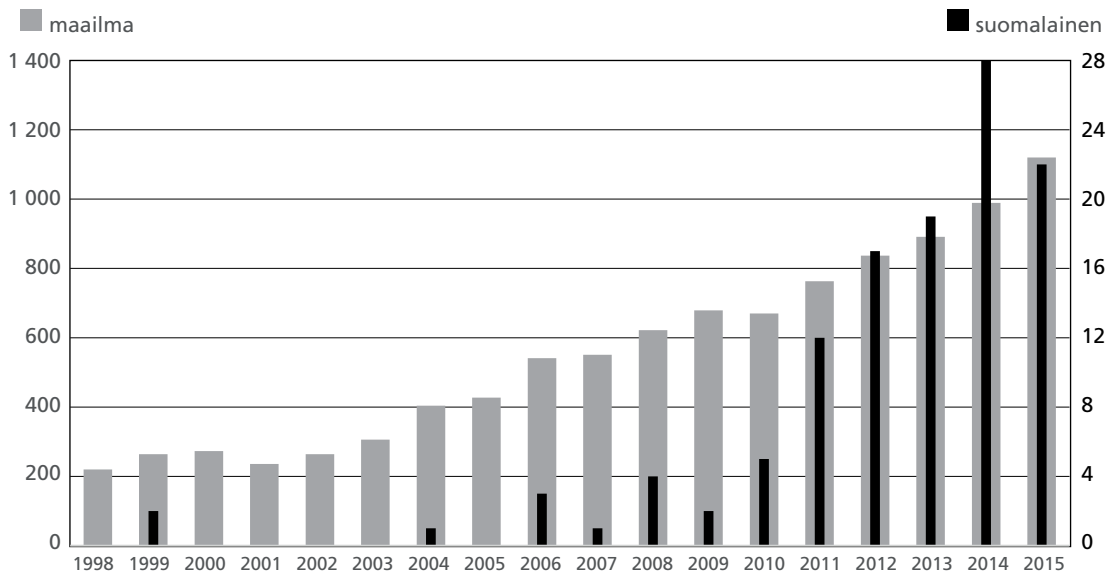
Julkaisutietokantojen lisäksi kävimme läpi aiemmassa vaiheessa tunnistamiemme rahoittajien ja tutkimusorganisaatioiden verkossa julkaisemat tiedot julkaisuistaan. Alkoholitutkimussäätiön julkaisuluettelosta löysimme kolmen väitöskirjan lisäksi yhdeksän kansainvälistä ja kolme kotimaista alkuperäistutkimusta. Helsingin yliopiston Centre for Research on Addiction, Control and Governance -tutkimusryhmän julkaisutietojen läpikäyminen tuotti aiemmin tunnistettujen julkaisujen luetteloon kaksi alkuperäisjulkaisua. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Julkari-tietokannasta kirjallisuusluetteloon lisättiin seitsemän julkaisua. Pelitoiminnan tutkimussäätiön toimintakertomuksista löytyi tieto kolmesta uudesta tutkimusjulkaisusta. Lopulliseksi määräksi saatiin 122 julkaisua. Viitetiedot edellä mainituis-

ta löytyvät tämän artikkelin lopusta kirjallisuusluettelosta. Kuviossa 1 on esitetty suomalaisten vertaisarvioitujen tutkimusjulkaisujen lukumäärät vuosittain sekä vertailun vuoksi rahapelitutkimuksen vuosittaiset määrät koko maailmassa Web of Science -tietokannan mukaan.

Kartoituksen seuraavassa vaiheessa tarkoituksemme oli tunnistaa julkaisuista keskeisiä tutkimusteemoja (taulukko 1).

Miten lakiin kirjattu velvoite seurannasta ja tutkimuksesta on vaikuttanut suomalaisen rahapelitutkimukseen?

Tunnistamastamme 122 tutkimusjulkaisusta kuutta lukuun ottamatta kaikki oli julkaistu arpajaislakiin perustuvan rahoituksen alkamisen jälkeen. Tutkimusrahoittajaa ei kaikissa julkaisuissa ollut mainittu, mutta tietokantoihin kirjattujen tietojen perusteella näyttää siltä, että valtaosa julkaisuista liittyi joko THL:n omaan tutkimustoimintaan, Alkoholitutkimussäätiön kautta kanavoituun tutkimusrahoitukseen tai Helsingin yliopiston saamaan, arpajaislain 52. §:ään perustuvaan rahoitukseen. Helsingin yliopiston julkaisuista on tosin varsin haastavaa selvittää muun muassa yliopiston suoraan saaman tuen ja Alkoholit-

Kuvio 1. Maailmassa julkaistujen rahapelitutkimusten lukumäärät Web of Science -julkaisutietokannassa (harmaat pylväät, vasemmanpuoleinen asteikko) ja kaikista lähteistä löydettyjen suomalaisten vertaisarvioitujen rahapelitutkimusjulkaisujen lukumäärät (mustat pylväät, oikeanpuoleinen asteikko) vuosina 1998–2015.

Taulukko 1. Suomalaisen rahapelitutkimuksen keskeiset tutkimusteemat, tutkijat ja teemoihin liittyvät julkaisut. Viimeisen sarakkeen numerot viittaavat lähdeluettelon numerointiin.

Aihepiiri	Ykköskirjoittajat	Viitteet
Hoitoamattilaisten ja maallikoiden käsityksiä ja asenteita rahapeliiongelmiin	Egerer, Hirschovits-Gertz, Gainsbury, Hellman, Koski-Jännes, Salonen, Pöysti, Strand	15–20, 24, 37–40, 65, 96, 97, 114
Alaikäisten pelaaminen ja pelihaitat	Räsänen, Raisamo, Castrén, Järvinen-Tassopoulos, Ronkainen	4, 8, 43, 44, 101, 103, 104, 107–110
Pokeri: tunteet ja kokemukset	Palomäki, Jouhki, Laakasuo	47–49, 68, 69, 89–93
Aivotoiminnan neurobiologia addiktioissa	Joutsa, Bäckström, Halko, Helen, Kaasinen	28, 35, 50–58
Väestön rahapelaaminen ja riskitekiäjät	Castrén, Halme, Jonsson, Karekallas, Lahti, Nordmyr, Raisamo	6, 7, 30, 31, 45, 61, 73, 86, 102
Rahapelijärjestelmä ja rahapelaamisen sääntely	Tammi, Nikkinen, Gainsbury, Marionneau, Pöysti, Selin, Örnberg	24, 77, 84, 85, 87, 96, 115, 118, 119
Rahapeliongelmien hoito ja paraneminen	Castrén, Gainsbury, Hänninen, Hansen, Itäpuisto, Koski-Jännes, Lahti, Toneatto	5, 9, 23, 33, 33, 41, 64, 70, 120

kimussäätien kautta Helsingin yliopiston jatko-opiskelijoille ja tutkijoille kanavoituneen rahoituksen keskinäisiä suhteita. Lisäksi osa Helsingin yliopiston tutkimuksesta on toteutettu muulla tuella, muun muassa muiden säätöiden rahoituksella. Kaikki suomalainen rahapelitutkimus ei toki perustu suoraan arpajaislain perusteella rahoitettavaan työhön, mutta näyttää kuitenkin siltä, että lakiin perustuva rahoitus on käynnistänyt alan laajamittaisen tutkimustoiminnan Suomessa, ja mahdollisesti katalysoinut laajempien tutkijajätkimusrahoittajapiirien mielenkiinnon aiheeseen.

Tutkimusjulkaisujen lisäksi arpajaislakiin kirjattu velvoite on jalostanut Suomeen merkittävän määrän rahapelialan asiantuntijoita. Monet näistä tutkijoista ovat aiemmin työskennelleet (ja osin työskentelevät edelleen) muilla riippuvuustutkimuksen alueilla, mutta lisäksi rahoituksen avulla tutkimuksen pariin on rekrytoitunut joukko tuoreita tutkijavoimia.

Menetelmällisiä kysymyksiä

Julkaisuhakumme oli varsin kattava, mutta aina on mahdollista laajentaa hakua; lisäksi olisi mahdollista täydentää kuvaa käyttämällä muun muassa pohjoismaisia tietokantoja DiVA ja SveMed+. Kotimaisten tietokantojen puutteita on merkittäväällä tavalla korjannut Juuli-julkaisutietoportaalii, joka on tarkoitettu kaikkien suomalaisten tut-

kimusorganisaatioiden käyttöön. Portaalin ylläpidosta vastaa Kansalliskirjasto yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Tieteellisen laskennan keskuksen CSC:n kanssa. Tietokannan voi olettaa olevan viime vuosilta kattava, sillä tiedot on koottu opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittaisen tiedonkeruun yhteydessä suomalaisten yliopistojen julkaisurekistereistä. Yliopistojen huolellisuutta lisäänee se, että tietoja käytetään niiden rahoituksen laskentamallissa.

Pääosa kokoamamme rahapelitutkimuksen bibliografian julkaisutiedoista löydettiin joko kansainvälisestä Web of Science- tai kotimaisesta Juuli-tietokannasta. Laajempi hakumme kuitenkin osoitti, että myös muista lähteistä löytyi relevantteja tutkimusjulkaisutietoja. Tietokantojen avulla tunnistettujen tutkimusrahoittajien ja -organisaatioiden sekä julkaisuforumien verkkosivuilta löytyi vielä parikymmentä tutkimusjulkaisua, joita mitkään tietokannat eivät sisältäneet. Tutkijoiden itsensä ja tutkimustulosten julkisuuden kannalta olisi toki parasta, jos julkaisut löytyisivät mahdollisimman vaivattomasti keskeisistä tietokannoista.

Tutkimusjulkaisujen laatu herättää tiedemaailman jatkuvasta ponnistelusta huolimatta kysymyksiä. Pyrimme poimimaan bibliografiaamme ainoastaan vertaisarvioinnin läpi käyneitä julkaisuja, mutta varsinkin kirjoissa julkaistujen tutkimusten vertaisarvioinnin tasosta on mahdotonta saada luotettavaa kuvaa haastattelematta kirjojen toimittajia; useimmissa tapauksissa arviointiprosessi ei ilmeisesti vastaa tasoltaan tieteellisten ai-

kakausjulkaisujen arviointia. Voidaan myös miettiä, onko kirjojen luvuiksi tarkoitetuilla kirjoituksilla todellista mahdollisuutta tulla hylätyiksi niiden mahdollisista laadullisista puutteista riippumatta. Lisäksi näyttää siltä, että kirjojen lukuina julkaistuista tutkimuksista vain osa on ilmoitettu tietokantoihin; esimerkiksi Pauliina Raennon toimittaman kirjan *Rahapelaaminen Suomessa* kahdestatoista luvusta vain kaksi (viitteet 63 ja 81) löytyi Juuli-tietokannasta A1-luokasta.

Tieteellisten julkaisusarjojen arviointiprosessia kritisoidaan aika ajoin ja varsin pätevin perustein, mutta se lienee kuitenkin parasta, mitä tiedemaailmalla on tarjolla. Varmemmaksi vakuudeksi olisi tarpeen seurata julkaisun herättämiä reaktioita sen julkaisuseella foorumeilla – ja myös muilla tiedefoorumeilla. Voitaneen kuitenkin todeta, että julkaisun löytyminen tunnetusta kansainvälisestä viitetietokannasta (esim. Web of Science) on melko hyvä takuu tutkimuksen laadusta.

Rahapelitutkimuksen suuntaaminen

Analyysimme perusteella näyttää siltä, että tähän asti rahapelitutkimusta on tehty niin maailmalla kuin Suomessakin paljolti päihdetutkimuksen piirissä sekä psykiatrian ja psykologian tieteenaloilla – arvattavasti riippuvuustutkimuksen pitkän perinteen ansiosta. Rahapeliyhtiöiden todennäköisen yhdistymisen myötä vuoden 2017 alusta voitaisiin odottaa, että erityisesti rahapelipolitiikan ja rahapelijärjestelmien tutkimus nousisi tulevina vuosina aiempaa selvemmin tutkimuksen koh-

teeksi. Myös rahapeliongelmiin liittyvää hoito- ja palvelujärjestelmätutkimusta on tehty Suomessa toistaiseksi varsin niukasti.

Alkoholitutkimussäätiö päätti marraskuussa 2015 rahoittaa Åbo Akademin jatko-opiskelijan Johanna Nordmyrin kirjallisuuskatsausta ”Gambling research in the Nordic countries 2000–2015: A systematic scoping study”, jonka tavoitteena on kartoittaa kaikissa Pohjoismaissa tällä vuosituhannella tehty alan tutkimus. Tutkimus täydentää edellä esittämäämme kuvaa Suomen kannalta relevantista rahapelitutkimuksesta ja parantaa mahdollisuuksiamme tunnistaa sekä tutkimuksen vahvuusalueita että mahdollisia puutteita alaa koskevissa tiedossa.

Arpajaislain mukaan arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvia ongelmia on seurattava ja tutkittava. Suomalainen alan tutkimus on perustunut vahvasti tähän kirjaukseen. Yksityiskohtaisemmat tulkinnat siitä, mihin tutkimukseen kirjaukseen perusteella on erityisesti keskityttävä, on mitä ilmeisimmin tehty pääosin rahoitusta saaneiden Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen sisällä, Alkoholitutkimussäätiön rahapelitutkimusvaliokunnassa sekä Helsingin yliopiston riippuvuustutkimuksen ryhmässä. Vuonna 2016 nämä kolme merkittävintä alan tutkimusorganisaatiota ovat tiivistäneet tutkimuksen koordinaatiota ja ohjausta perustamalla tutkimusyhteistyöryhmän. Tavoitteena on entisestään tehostaa sekä suunnata alan tutkimusta arpajaislain tavoitteiden toteuttamisen kannalta keskeisiin aihealueisiin. Tutkimusyhteistyön vahvistamisen uskotaan edistävän myös tutkimusresurssien ja tutkimusaineistojen käyttöä.

BIBLIOGRAFIA

1. Airas A. 2014. Behind the scenes of creating the tool for responsible games. Teoksessa: Gobet F & Schiller M. (toim.) Problem gambling: Cognition, prevention and treatment. Palgrave Macmillan, New York. 107–126.
2. Backstrom P, Kiianmaa K & Piepponen TP. 2012. Performance of Alcohol-Preferring Aa Rats in a Probabilistic Discounting Model of Gambling Behavior. *Alcoholism-Clinical and Experimental Research* 36, 95A-95A.
3. Castrén S, Salonen AH, Alho H, Lahti T. 2014. Rahapeliiriippuvuuden diagnostiikka muutoksessa. *Suomen Lääkärilehti* 69 (7), 469–472.
4. Castrén S, Grainger M, Alho H & Lahti T. 2015. Seitsemäsluokkalaisten rahapelaaminen on yhteydessä päihteen käyttöön ja heikkoon koulumenestykseen. *Duodecim* 131 (2), 163–171.
5. Castrén S, Salonen AH, Lahti T & Alho H. 2015. Rahapeliongelmaisten hoito on vielä hajanaista. *Suomen Lääkärilehti* 70 (10), 650–655.
6. Castrén S, Basnet S, Pankakoski M, Ronkainen J, Helakorpi S, Uutela A, Alho H & Lahti T. 2013. An analysis of problem gambling among the Finnish working-age population: a population survey. *Bmc Public Health* 13, 519.
7. Castrén S, Basnet S, Salonen AH, Pankakoski M, Ronkainen J, Alho H & Lahti T. 2013. Factors associated with disordered gambling in Finland. *Substance Abuse Treatment Prevention and Policy* 8, 24.
8. Castrén S, Grainger M, Lahti T, Alho H & Salonen AH. 2015. At-risk and problem gambling among adolescents: a convenience sample of first-year junior high school students in Finland. *Substance Abuse Treatment Prevention and Policy* 10, UNSP 9.
9. Castrén S, Pankakoski M, Tamminen M, Lipsanen J, Ladouceur R & Lahti T. 2013. Internet-based CBT intervention for gamblers in Finland: Experiences from the field. *Scandinavian Journal of Psychology* 54 (3), 230–235.
10. Castrén S, Salonen AH, Alho H & Lahti T. 2014. Challenges in translating DSM-5 criteria for Gambling Disorder into Finnish. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 31 (2), 221–224.
11. Castrén S, Salonen AH, Alho H, Lahti T & Simojoki K. 2015. Past-year gambling behaviour among patients receiving opioid substitution treatment. *Substance Abuse Treatment Prevention and Policy* 10, 4.
12. Crensil P. 2014. African Migrants' Gambling in Finland. *Suomen Antropologi: Journal of the Finnish Anthropological Society* 39 (2), 58–72.
13. Crensil P. 2011. Immigrant Gambling in Finland. *Suomen Antropologi* 36 (1), 82–85.
14. Douglass W & Raento P. 2004. The tradition of invention - Conceiving Las Vegas. *Annals of Tourism Research* 31 (1), 7–23.
15. Egerer M. 2015. Images of problem drinking and gambling – German social workers' view on self-governed drinking and game providers' profit motives (Part 1). *Soziale Arbeit* (3), 102–107.
16. Egerer M. 2015. German social workers' view on self-governed drinking and game providers' profit motives (Part 2). *Soziale Arbeit* (4), 142–149.
17. Egerer M. 2014. Institutional footprints in the addiction image: A focus-group study with Finnish and French general practitioners and social workers. University of Helsinki, Publications of the Department of Social Research.
18. Egerer M. 2013. Problem drinking, gambling and eating - three problems, one understanding? A qualitative comparison between French and Finnish social workers. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 30 (1–2), 67–86.
19. Egerer MD & Marionneau V. 2015. And that is where the fun ends - General practitioners' conceptualisation of the line between recreational and problem gambling. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 32 (1), 31–47.
20. Egerer M & Rantala V. 2015. What Makes Gambling Cool? Images of Agency and Self-Control in Fiction Films. *Substance use & Misuse* 50 (4), 468–483.
21. Gainsbury SM, Liu Y, Russell AMT & Teichert T. 2016. Is all Internet gambling equally problematic? Considering the relationship between mode of access and gambling problems. *Computers in Human Behavior* 55, 717–728.
22. Gainsbury SM, Suhonen N & Saastamoinen J. 2014. Chasing losses in online poker and casino games: Characteristics and game play of Internet gamblers at risk of disordered gambling. *Psychiatry Research* 217 (3), 220–225.
23. Gainsbury S, Hing N & Suhonen N. 2014. Professional Help-Seeking for Gambling Problems: Awareness, Barriers and Motivators for Treatment. *Journal of Gambling Studies* 30 (2), 503–519.
24. Gainsbury S, Parke J & Suhonen N. 2013. Consumer attitudes towards Internet gambling: Perceptions of responsible gambling policies, consumer protection, and regulation of online gambling sites. *Computers in Human Behavior* 29 (1), 235–245.
25. Grant J, Potenza M, Hollander E, Cunningham-Williams R, Nurminen T, Smits G & Kallio A. 2006. Multicenter investigation of the opioid antagonist nalmefene in the treatment of pathological gambling. *American Journal of Psychiatry* 163 (2), 303–312.
26. Haakana M & Sorjonen M. 2011. Invoking another context: Playfulness in buying lottery tickets at convenience stores. *Journal of Pragmatics* 43 (5), 1288–1302.
27. Hakkarainen P, Järvinen-Tassopoulos J & Metsä L. 2010. Miten alkoholinkäyttö, rahapelaaminen ja huumeidenkäyttö kytkeytyvät toisiinsa? Teoksessa: Mäkelä P, Mustonen P & Tigerstedt C. (toim.) *Suomi juo*. THL. 264–279.
28. Halko M, Mäkelä T, Nummenmaa L, Hlushchuk Y, Schürmann M. 2015. Hedonic context modulates risky choices and reward responses in amygdala and dorsal striatum. *Journal of Neuroscience, Psychology, and Economics* 8 (2), 100–115.
29. Halme JT, Tammi T. Katsaus ongelmapelaamisen ja patologisen pelaamisen hoitoa koskevaan vaikuttavuustutkimukseen: tutkimus on vähäistä ja tulokset epävarmoja. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 2008, 45, 301–313.
30. Halme JT & Helakorpi S & Laitalainen E & Uutela A & Alho H. Rahapelaamisen tiheys on yhteydessä terveysriskeihin työkäisillä suomalaisilla. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 47 (2010), 98–108.
31. Halme JT. 2011. Overseas Internet poker and problem

- gambling in Finland 2007: A secondary data analysis of a Finnish population survey. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 28 (1), 51–63.
32. Hanninen V & Koski-Jännes A. 1999. Narratives of recovery from addictive behaviours. *Addiction* 94 (12), 1837–1848.
 33. Hansen M. 2006. Treatment of problem & pathological gambling in the Nordic countries: Where we are now and where do we go next? *Journal of Gambling Issues* 18, 91–105.
 34. Heiskanen M. & Toikka A. 2016. Clustering Finnish Gambler Profiles Based on the Money and Time Consumed in Gambling Activities. *Journal of Gambling Studies*.
 35. Helén I & Toivio J. 2015. The brain craving for gambling? Neurosciences and addiction concept in clinical practice. *International Journal of Alcohol and Drug Research* 4 (1), 45–51.
 36. Hellman M. 2010. From myth of marginality to portrayals of an addictive society: Reporting on addictions in the Finnish press (1968–2006). *Addiction Research & Theory* 18 (2), 224–242.
 37. Hirschovits-Gerz T. 2013. How Finns Perceive the Barriers to Recovery from Various Addictions. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 30 (1), 87–104.
 38. Hirschovits-Gerz T, Ahonen J, Tammi T. 2013. Peli, persoonana vai tilanne? Rahapeliongelmaisista koskevat tyyppitellyt tutkimuskirjallisuudessa ja arjen hoitotyössä. *Janus* 20 (3), 231–248.
 39. Hirschovits-Gerz T. 2014. Suomalaisten riippuvuuksia koskevat mielikuvat. *Tampereen Yliopisto, Acta Universitatis Tamperensis* 1963.
 40. Hirschovits-Gerz T & Pennonen M. 2013. Ammatillisten ja kansalaisten mielikuvat omaehtoisesta toipumisesta ja hoidon tuottamasta lisäarvosta eri riippuvuuksista toivuttaessa. *Yhteiskuntapolitiikka* 77 (5).
 41. Itäpuisto M. 2012. Rahapeliongelmiin apua hakeneiden kokemukset peliongelman ratkaisusta ja formaalista avusta. *Janus: Sosiaalipolitiikan Ja Sosiaalityön Tutkimuksen Aikakauslehti* 2 (2), 131–148.
 42. Jaakkola T. 2009. Finland. Teoksessa: Meyer G, Hayer T & Griffiths M. (toim.) *Problem gambling in Europe: Challenges, prevention, and interventions*. Springer. 53–70.
 43. Järvinen-Tassopoulos J & Raitasalo K. 2015. Ikärajoja ja rajojen kokeilua. Raha-automaattipelejä pelaavien 9.-luokkalaisten alkoholin, kannabiksen ja tupakkatuotteiden käyttö vuosina 1995–2011. *Yhteiskuntapolitiikka* 80 (2).
 44. Järvinen-Tassopoulos J. 2013. Young male problem gamblers - How do adolescents and young adults describe their excessive behavior? *Journal of Behavioral Addictions* 2, 16–16.
 45. Jonsson J. 2006. An overview of prevalence surveys of problem and pathological gambling in the Nordic countries. *Journal of Gambling Issues* 18, 31–38.
 46. Jouhki J. 2014. Pelaamisen moraalista Macaossa. Havaintoja rahapeliteollisuuden nopean nousun kokeneiden macaolaisten moraalisten näkemysten narratiivisesta rakentumisesta. *Pelitutkimuksen vuosikirja*. 24–40.
 47. Jouhki J. 2012. A Player's Web of Significance. A Narrative of a Finnish Online Poker Semi-Professional. *Fast Capitalism* 9 (1).
 48. Jouhki J. 2011. Moderate Expectations. The Case of a Normal, Level-Headed Semi-Professional Online Poker Player and His Family. *Global Media Journal: Polish Edition* 8 (2), 1–15.
 49. Jouhki J. 2011. Writing against culture with online poker. *Suomen Antropologi: Journal of the Finnish Anthropological Society* 36 (1), 79–81.
 50. Joutsa J & Johansson J, Niemelä S, Ollikainen A, Hirvonen MM, Piepponen P, Arponen E, Alho H, Voon V, Rinne JO, Hietala J, Kaasinen V. 2012. Peliriippuvuuden taustalla ei aivojen palkkiojärjestelmän vajaatoimintaa. *Duodecim* 128 (8), 831–831.
 51. Joutsa J. 2012. Neurobiology of pathological gambling – Brain imaging and epidemiological studies. *Annales Universitatis Turkuensis D*:1026.
 52. Joutsa J, Voon V, Johansson J, Niemela S, Bergman J & Kaasinen V. 2015. Dopaminergic function and intertemporal choice. *Translational Psychiatry* 5, e491.
 53. Joutsa J, Hirvonen MM, Arponen E, Hietala J & Kaasinen V. 2014. DRD2-Related TaqIA Genotype Is Associated With Dopamine Release During a Gambling Task. *Journal of Addiction Medicine* 8 (4), 294–295.
 54. Joutsa J, Johansson J, Niemela S, Ollikainen A, Hirvonen MM, Piepponen P, Arponen E, Alho H, Voon V, Rinne JO, Hietala J & Kaasinen V. 2012. Mesolimbic dopamine release is linked to symptom severity in pathological gambling. *Neuroimage* 60 (4), 1992–1999.
 55. Joutsa J, Martikainen K, Vahlberg T, Voon V & Kaasinen V. 2012. Impulse control disorders and depression in Finnish patients with Parkinson's disease. *Parkinsonism & Related Disorders* 18 (2), 155–160.
 56. Joutsa J, Niemela S, Parkkola R, Hietala J, Rinne J & Kaasinen V. 2010. Striatal dopamine function during gambling in pathological gamblers: Interim analysis of ongoing [11C]raclopride PET study. *Neuroimage* 52, S77-S77.
 57. Joutsa J, Saunavaara J, Parkkola R, Niemelä S & Kaasinen V. 2011. Extensive abnormality of brain white matter integrity in pathological gambling. *Psychiatry Research-Neuroimaging* 194 (3), 340–346.
 58. Kaasinen V, Halme J & Alho H. 2009. Neurobiology of pathological gambling. *Duodecim* 125 (19), 2075–2083.
 59. Karekallas M & Raento P. 2014. Interviews and media materials as complementary sources in gambling research. Teoksessa: Raento P. (toim.) *Gambling in Finland: Themes and Data for Qualitative Research*. Gaudeamus Helsinki University Press.
 60. Karekallas M, Raento P. 2014. Combining gambling-focused interviews and media data. Teoksessa: Raento P. (toim.) *Gambling in Finland: Themes and Data for Qualitative Research*. Gaudeamus Helsinki University Press. 106–124.
 61. Karekallas M, Raento P, Renkonen T. 2014. Diffusion and learning twenty years of sports betting culture in Finland. *UNLV Gaming Research & Review Journal* 18 (1), 25–50.
 62. Kinnunen J, Rautio E, Alha K & Paavilainen J. 2012. Gambling in Social Networks Gaming Experiences of Finnish Online Gamblers. *Proceedings of DiGRA Nordic 2012*, 11–15.
 63. Korpiola M & Sallila J. 2012. Uhkapelin oikeudellisuus

- la lähteillä. Teoksessa: Raento P. (toim.) Rahapelaaminen Suomessa. Gaudeamus. 43–65.
64. Koski-Jännes A & Turner N. 1999. Factors influencing recovery from different addictions. *Addiction Research* 7 (6), 469–492.
 65. Koski-Jännes A, Hirschovits-Gerz T, Pennonen M & Nyysönen M. 2012. Population, professional and client views on the dangerousness of addictions: testing the familiarity hypothesis. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 29 (2), 139–154.
 66. Kovanen L, Basnet S, Castrén S, Pankakoski M, Saarikoski ST, Partonen T, Alho H & Lahti T. 2016. A Randomised, Double-Blind, Placebo-Controlled Trial of As-Needed Naltrexone in the Treatment of Pathological Gambling. *European Addiction Research* 22 (2), 70–79.
 67. Kuoppamäki S, Kaariainen J & Lind K. 2014. Examining Gambling-Related Crime Reports in the National Finnish Police Register. *Journal of Gambling Studies* 30 (4), 967–983.
 68. Laakasuo M, Palomäki J & Salmela M. 2015. Emotional and Social Factors Influence Poker Decision Making Accuracy. *Journal of Gambling Studies* 31 (3), 933–947.
 69. Laakasuo M, Palomäki J & Salmela M. 2014. Experienced Poker Players Are Emotionally Stable. *Cyberpsychology Behavior and Social Networking* 17 (10), 668–671.
 70. Lahti T, Castrén S, Tenhola H, Heinälä P & Alho EHR. 2012. Rahapeliriippuvuutta voidaan hoitaa. *Suomen Lääkärilehti* 67 (6), 413–416.
 71. Lahti T, Salonen AH, Kuussaari K. 2014. Intoxicant-related visits at the Finnish social welfare and health care system and gambling problems. *Hoitotiede* 26 (4), 287–298.
 72. Lahti T, Halme JT, Pankakoski M, Sinclair D & Alho H. 2010. Treatment of Pathological Gambling with Naltrexone Pharmacotherapy and Brief Intervention: A Pilot Study. *Psychopharmacology Bulletin* 43 (3), 35–44.
 73. Lahti T, Halme J, Pankakoski M, Sinclair D & Alho H. 2013. Characteristics of Treatment Seeking Finnish Pathological Gamblers: Baseline Data from a Treatment Study. *International Journal of Mental Health and Addiction* 11 (3), 307–314.
 74. Leventis S, Hasan I & Dedoulis E. 2013. The cost of sin: The effect of social norms on audit pricing. *International Review of Financial Analysis* 29, 152–165.
 75. Lind K, Kääriäinen J, Kuoppamäki S-M. 2015. From problem gambling to crime? Findings from the Finnish National Police Information System. *Journal of Gambling Issues* 30, 98–123.
 76. Majamäki MH & Pöysti VK. 2012. Vocabularies of gambling justification among Finnish and French players. *European Journal of Cultural Studies* 15 (4), 496–512.
 77. Marionneau V. 2015. Justifications of national gambling policies in France and Finland. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 32 (3), 295–309.
 78. Markham F, Young M, Doran B. 2016. The relationship between player losses and gambling-related harm: evidence from nationally representative cross-sectional surveys in four countries. *Addiction* 111 (2), 320–330.
 79. Marttinen J. 2014. Puolison selviytymiskeinot peliöngelmaisella rinnalla. *Janus* 22 (3), 245–261.
 80. Matilainen R. 2014. Oral history data in gambling studies. Teoksessa: Raento P. (toim.) *Gambling in Finland: Themes and Data for Qualitative Research*. Gaudeamus Helsinki University Press. 153–172.
 81. Matilainen R. 2012. Muistitietoaaineistot rahapelaamisen tutkimuksessa. Teoksessa: Raento P. (toim.) *Rahapelaaminen Suomessa: aineet ja aineistot*. Gaudeamus Helsinki University Press. 161–179.
 82. Matilainen R & Raento P. 2014. Learning to gamble in changing sociocultural contexts: experiences of Finnish casual gamblers. *International Gambling Studies* 14 (3), 432–446.
 83. Meuronen M & Raento P. 2011. Casino State: Legalized Gambling in Canada. *Canadian Geographer-Geographe Canadien* 55 (2), 266–267.
 84. Nikkinen J. 2008. Gambling Problem as the Social Policy Challenge of Our Time. *Janus* 16 (1), 64–71.
 85. Nikkinen J & Marionneau V. 2014. Gambling and the Common Good. *Gambling Research* 26 (1), 3–19.
 86. Nordmyr J, Forsman AK, Wahlbeck K, Björkqvist K & Österman K. 2014. Associations between problem gambling, socio-demographics, mental health factors and gambling type: sex differences among Finnish gamblers. *International Gambling Studies* 14 (1), 39–52.
 87. Örnberg J & Tammi T. 2011. Gambling problems as a political framing—Safeguarding the monopolies in Finland and Sweden. *Journal of Gambling Issues* 26, 110–125.
 88. Palomäki J, Laakasuo M, Lappi O. 2013. Ihmisen emotionit, päätöksenteko ja rationaalisuus. *Ajatus* 69, 91–120.
 89. Palomäki J. 2013. New perspectives on emotional processes and decision making in the game of poker – with special emphasis on the tilting phenomenon. University of Helsinki.
 90. Palomäki J, Kosunen I, Kuikkaniemi K, Yamabe T & Ravaja N. 2013. Anticipatory Electrodermal Activity and Decision Making in a Computer Poker-Game. *Journal of Neuroscience Psychology and Economics* 6 (1), 55–70.
 91. Palomäki J, Laakasuo M & Salmela M. 2014. Losing More by Losing It: Poker Experience, Sensitivity to Losses and Tilting Severity. *Journal of Gambling Studies* 30 (1), 187–200.
 92. Palomäki J, Laakasuo M & Salmela M. 2013. "Don't Worry, It's Just Poker!"—Experience, Self-Rumination and Self-Reflection as Determinants of Decision-Making in On-Line Poker. *Journal of Gambling Studies* 29 (3), 491–505.
 93. Palomäki J, Laakasuo M & Salmela M. 2013. "This is just so unfair!": A qualitative analysis of loss-induced emotions and tilting in on-line poker. *International Gambling Studies* 13 (2), 255–270.
 94. Palukka H, Auvinen P, Mahlamäki M. 2014. Maaseutu, raviurheilu ja rahapelaaminen miten maaseutua käytetään puheen tulkinnallisena voimavarana. *Maaseudun Uusi Aika* 22 (1), 21–33.
 95. Parke AJ, Parke J, Rigbye JL, Suhonen N & Vaughan WL. 2012. The eCOGRA global online gambler report. Teoksessa: Williams R., Wood R. & Parke J. (toim.) *Routledge International Handbook of Internet Gambling*. Routledge. 14–16.
 96. Pöysti V. 2014. Comparing the attitudes of recreational gamblers from Finland and France toward national gambling policies: A qualitative analysis. *Journal of*

- Gambling Issues 29, 1–24.
97. Pöysti V & Majamäki M. 2013. Cultural understandings of the pathways leading to problem gambling: Medical disorder or failure of self-regulation? *Addiction Research & Theory* 21 (1), 70–82.
 98. Raento P. 2011. Gambling, space, and boundaries in Finland. Teoksessa: Raento, P. & D. G. Schwartz. (toim.) *Gambling, Space, and Time*. University of Nevada Press. 60–82.
 99. Raento P. 2011. The power of place. Experiencing Las Vegas through popular writing and fiction. Teoksessa: Raento, P. & D. G. Schwartz. (toim.) *Gambling, Space, and Time*. University of Nevada Press. 164–181.
 100. Raento, P. & M. Meuronen. 2011. Virtues of visualisation: gambling in Finnish editorial cartoons. *International Gambling Studies* 11 (1), 107–120.
 101. Raisamo S & Lintonen T. 2012. Misperceptions of peer gambling norms among adolescents Analysis of a national sample in Finland. *Open Journal of Preventive Medicine* 2, 131–136.
 102. Raisamo SU, Mäkelä P, Salonen AH & Lintonen TP. 2015. The extent and distribution of gambling harm in Finland as assessed by the Problem Gambling Severity Index. *European Journal of Public Health* 25 (4), 716–722.
 103. Raisamo S, Halme J, Murto A & Lintonen T. 2013. Gambling-Related Harms Among Adolescents: A Population-Based Study. *Journal of Gambling Studies* 29 (1), 151–159.
 104. Raisamo S, Warpenius K & Rimpela A. 2015. Changes in minors' gambling on slot machines in Finland after the raising of the minimum legal gambling age from 15 to 18 years: A repeated cross-sectional study. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 32 (6), 579–590.
 105. Rantala V. 2013. Techniques of the invisible: Cinematic images of being addicted. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 30 (1–2), 105–122.
 106. Rantala V & Sulkunen P. 2012. Is pathological gambling just a big problem or also an addiction? *Addiction Research & Theory* 20 (1), 1–10.
 107. Räsänen T, Lintonen T & Konu A. 2016. Gambling and problem behavior among 14–16 year-old boys and girls. *Journal of Gambling Issues*.
 108. Räsänen T, Lintonen T, Joronen K & Konu A. 2015. Girls and Boys Gambling With Health and Well-Being in Finland. *Journal of School Health* 85 (4), 214–222.
 109. Räsänen T, Lintonen T, Raisamo S, Rimpela A & Konu A. 2015. Gambling, violent behaviour and attitudes towards violence among adolescent gamblers in Finland. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 32 (5), 465–477.
 110. Ronkainen J. 2014. Gambling and alcohol consumption of Finnish adolescents. *Journal of Behavioral Addictions* 2(Suppl 1), 31–31.
 111. Salonen AH, Castrén S, Raisamo S, Alho H, Lahti T. 2014. Rahapeli­riippuvuuden tunnistamiseen kehitetyt mittarit. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 51 (2), 113–129.
 112. Salonen AH, Alho H & Castrén S. 2015. Gambling frequency, gambling problems and concerned significant others of problem gamblers in Finland: Cross-sectional population studies in 2007 and 2011. *Scandinavian Journal of Public Health* 43 (3), 229–235.
 113. Salonen AH, Castrén S, Alho H & Lahti T. 2014. Concerned significant others of people with gambling problems in Finland: a cross-sectional population study. *Bmc Public Health* 14, 398.
 114. Salonen AH, Castrén S, Raisamo S, Orford J, Alho H & Lahti T. 2014. Attitudes towards gambling in Finland: a cross-sectional population study. *Bmc Public Health* 14, 982.
 115. Selin J. 2016. From self-regulation to regulation – An analysis of gambling policy reform in Finland. *Addiction Research & Theory* 24 (3), 199–208.
 116. Strand T. Talouden asiantuntijoiden näkemyksiä rahapelaamiseen liittyvästä velkaantumisesta. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (2011), 511–522.
 117. Sulkunen P. 2007. Images of addiction: Representations of addictions in films. *Addiction Research & Theory* 15 (6), 543–559.
 118. Tammi T. 2008. Monopoly on gambling, monopoly on problems? Why did gambling problems become a matter of social concern in Finland? *Nordisk Alkohol & Narkotikatidskrift* 25 (4), 299–310.
 119. Tammi T, Castrén S & Lintonen T. 2015. Gambling in Finland: problem gambling in the context of a national monopoly in the European Union. *Addiction* 110 (5), 746–750.
 120. Toneatto T, Cunningham J, Hodgins D, Adams M, Turner N & Koski-Jannes A. 2008. Recovery from problem gambling without formal treatment. *Addiction Research & Theory* 16 (2), 111–120.
 121. Tossavainen M, Kunttu K, Pesonen T, Lintonen T, Raisamo S. 2015. Rahapeli­ongelmat ja psyykinen oireilu korkeakouluopiskelijoilla. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 52 (2), 224–236.
 122. Warpenius K, Holmila M & Raitasalo K. 2012. Peliin ei puututa. Alkoholien, tupakan ja rahapeliautomaattien ikärajavalvontaa testanneet ostokokeet vähittäisliikkeissä. *Yhteiskuntapolitiikka* 77 (4), 375–385.

TIIVISTELMÄ

Tommi Lintonen & Johanna Nordmyr & Susanna Raisamo & Tuukka Tammi: Suomalainen rahapelitutkimus syntyi Arpajaislain myötävaikutuksella Rahapelitutkimuksen bibliografia 2016

Arpajaislain 52. § säättää arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seurannasta ja tutkimuksesta sekä ehkäisyn ja hoidon kehittamisestä. Lain perusteella sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö toteutti vuonna 2003 ensimmäisen väestökyselyn rahapelaamisesta ja rahapeliongelmista, ja järjestelmällinen seuranta, tutkimus ja kehittämistoiminta käynnistettiin vuoden 2007 alusta. Viime vuosina tätä rahapeliyhteisöjen rahoittamaa toimintaa on toteutettu Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksella sekä Helsingin yliopistossa, ja Alkoholitutkimussäätiön jakamien apurahojen turvin muissa yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa. Analyysimme tarkoitus on kartoittaa tämän arpajaislakiin perustuvan tutkimuspoliittisen intervention tuloksia ja tuottaa suomalaisen rahapelitutkimuksen bibliografia vuonna 2016.

Tunnistamamme kaksi ensimmäistä suomalaista rahapelitutkimusta julkaistiin vuonna 1999; ennen lakiin perustuvaa tutkimusrahoitusta julkaistiin kaikkiaan kuusi rahapelitutkimusta. Vuonna 2010 tutkimuksia julkaistiin viisi ja vuonna 2014 jo 28 kappaletta; kaikkiaan suomalaisia tutkimuksia on julkaistu vuodesta 2010 alkaen 122 artikkelia tai kirjan lukua. Tunnistamistamme aihepiireistä eniten tutkimuksia julkaistiin hoitoamattilaisten ja maallikoiden käsityksistä ja asenteista rahapeliongelmia kohtaan. Muita keskeisiä tutkimusteemoja olivat ”Alaikäisten pelaaminen ja pelihaitat”, ”Pokeri: tunteet ja kokemukset”, ”Aivotoin-

nan neurobiologia addiktioissa”, ”Väestön rahapelaaminen ja riskitekijät”, ”Rahapelijärjestelmä ja rahapelaamisen sääntely” sekä ”Rahapeliongelmien hoito ja paraneminen”. Rahapelitutkimusta on tehty niin maailmalla kuin Suomessakin paljolti päihdetutkimuksen piirissä sekä psykiatrian ja psykologian tieteenaloilla. Rahapeliyhtiöiden todennäköisen yhdistymisen myötä 2017 alusta voitaisiin odottaa, että erityisesti rahapelipolitiikan ja rahapelijärjestelmien tutkimus nousisi aiempaa selvemmin tutkimuksen kohteeksi. Myös rahapeliongelmien liittyvää hoito- ja palvelujärjestelmätutkimusta on tehty Suomessa toistaiseksi varsin niukasti.

Suomalainen alan tutkimus on perustunut vahvasti arpajaislain velvoitteeseen: valtaosa julkaisuista liittyi joko THL:n tutkimustoimintaan, Alkoholitutkimussäätiön kautta kanavoituun tutkimusrahoitukseen tai Helsingin yliopiston saamaan, 52. §:ään perustuvaan rahoitukseen. Kaikki suomalainen rahapelitutkimus ei toki perustu suoraan arpajaislain perusteella rahoitettavaan työhön, mutta näyttää siltä, että lakiin perustuva rahoitus on käynnistänyt alan laajamittaisen tutkimustoiminnan Suomessa, ja mahdollisesti katalysoinut laajempien tutkija- ja tutkimusrahoittajapiirien mielenkiinnon aiheeseen. Kolme merkittävintä alan tutkimusorganisaatiota, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, Alkoholitutkimussäätiö ja Helsingin yliopisto, ovat vuonna 2016 tiivistäneet tutkimuksen koordinaatiota ja ohjausta perustamalla tutkimusyhteistyöryhmän. Tavoitteena on entisestään tehostaa sekä suunnata alan tutkimusta arpajaislain tavoitteiden toteuttamisen kannalta keskeisiin aihealueisiin.